

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Elszámolt ár :
Hogyedvire 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :
Görög-udvar,
havá a háziratok címzendők

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Reflektor.

Nem múlik el nap anélkül, hogy valahol, valamivel kapcsolatban szó ne esnék a közélet tisztaságáról, a közpályán szereplők becsületességéről. Megszoktuk, hogy halljuk az ilyen kijelentéseket, amelyek egyesekkel szemben megnyugtatót jelentenek, másokra nézve az általános szabály alól való kivételek létezését bizonyítják. Az ember aztán rendesen napirendre tér fölöttük. Az optimista gondolkodás nélkül elfogadja a kijelentést s a bizalom még nagyobbra nő lelkében. A pesszimista pedig, aki csak a hangra eszmél föl keserű álmódásából, riadtan kérdi: tehát már erre is szükség van? Szükséges, hogy tekintély bizonyítsa: Magyarországon tiszta a közélet, nálunk nincsenek panamák, a mi szép és tökéletes hazánkban nem lehet az anyagiakkal szemben való erkölcsi gyengeség, vagy a logikus gondolkodás és kellő szakismeret hiányának kihasználásával meg nem érdemelt anyagi előnyöket szerezni egyesek, testületek vagy községek kárára?

Az ilyen kijelentés tehát mint vakító sugár csap bele a sötétségbe s mint reflektor bevilágít a panamák szakadékos mélységeibe. A felületesen vizsgálódó szem nem lát idáig reflektor nélkül s tovasiklik a mélységek és szakadékok fölött, melyekből valami »olet«, kétéles illat száll. Mivelhoggy egyesek azt az elvet vallják: pecunia non olet. A reflektor tehát rávilágít a rothadó anyagra s ilyenkor látjuk, hogy a társadalom, a közélet beteg, talán halálos beteg. Gennyedő fekélyek vannak testén, halált hozó sebek borítják fagyait s étherinjekciókkal kell meghosszabbítani életét.

Vannak, akik megismerik a panamák, a közéleti szerepessel való visszaélések mélységeit s a szakadékokat megjárja szemük, mielőtt egy-egy reflektor fénye megcsillan volna azokban. Az ilyenek aztán a filozófus nyugalmával, a változhatatlanba való beletörődéssel mondják: ma neked, holnap nekem. Vagyis: ma én vagyok az áldozat, holnap más, holnapután pedig a harmadik.

A közélet azonban tiszta, szeplőtelen és puritán. Ez hangzik minden oldalról. És sokan nem néznek a reflektorok sugarainak irányában és nem látnak semmit. Még egy olyan hatalmas reflektor sugárkévéjét sem veszik észre, aminő a »közszállítási szabály-

rendelet«, amelyet az 1907. III. törvény cikk 14. paragrafusa keltett életre.

És vajjon hány ember eszmélt föl erre a vakító fénycsóvára? Hány embernek jut eszébe megkérdezni: mi az, hát már erre is szükség van? Apáink, nagyapáink, ősapáink, sőt úkapáink a koalíció dicső kormányzásától visszamenőleg a Don-parti táborozásig meg voltak e paragrafuscodobogár nélkül. És ma nem élhetünk, nem vállalkozhatunk, nem köthetünk üzletet nélküle. Tehát erős oknak kellett lenni, hogy ezt a súlyos jelentőségű okozatot létrehozta. Mindjárt kiviláglik.

A rendelet a törvényhozói fogalmazás szerint »három főelven nyugszik«. Az egyik: megvédeni a törvényhatóságok és községek pénzügyi érdekeit; a másik: összeegyeztetni az érdekeket a tisztességes vállalkozó jogos érdekeivel; a harmadik: érvényre juttatni a hazai iparnak biztosított előnyöket a törvényhatósági és ipari munkálatok egész vonalán.

A három közül a két első »főelv« tartalmazza a közszállítási szabályrendelet megszületésének okát. Vagyis voltak panamák bővében, hát kellett csinálni közszállítási szabályrendeletet. És ezért megszületett arra az igazi célra, hogy intézkedései szerint a közvállalkozásokat úgy kezeljék, hogy a panamák kizáródjanak a vállalkozásból. Szükség volt villámháritóra, hogy a menydörgős menykő le ne csapjon valami panama alakjában. Kellott szemafor, hogy a vasút tilos vágányra ne szaladjon; azonban, mint tudjuk, a MÁV-nál is van szemafor és mégis vannak katasztrófák. Sőt bőségben vannak. Azért kapóra jön a két magyar föltalálónak, Klupathynak és Bergernek zseniális jelzőkészüleke. Nagy kérdés, hogy a panamák nem haladnak-e párhuzamban a vasúti katasztrófákkal? Nem lesz-e szükség egy helyügyminiszteri Klupathyra és Bergerre, hogy egy »közpályán működési« szabályrendelet is létrejöhön?

De hát mi is van csak abban a szabályrendeletben? A huszonnyolcadik paragrafus egyik szakasza meg-hagyja, hogy »oly ajánlatok, amelyek a teljesítendő szállítás vagy munkálattal nyilvánvalólag arányban nem álló alacsony árítételeket tartalmaznak, illetőleg munkálatokra vonatkozó árendgéményes versenytérgyalásnál a hivatalos költségvetés végösszegéből 20 százaléknál többet engednek, úgy hogy az árbólól jfelve a szállítás vagy munka megfelelő teljesítése nem várható, az

odaitelés alkalmával nem vehetők figyelembe, ha csak az ajánlat benyújtója kivételesen alacsony árajánlatát írásosan vagy megkérdezésre elfogadhatóan» meg nem indokolja«.

Jelentőségre nézve a legfontosabb passzusa az egész közszállítási szabályrendeletnek. Arra való, hogy azoknak, akik a közvállalkozások ügyét kezelik, kissé megkösse a kezét, hogy ne hajoljon maga felé, mint minden szentnek. Tehát az illetőknek ott is gyanút kell fogniok a vállalkozóval szemben, ahol nem akarják, vagy tán arra nem képesek. Így a közszállítási szabályrendelet fontos szabályozója a közéleti szereplésnek. Eppen olyan fontos, mint a szemafor a magyar államvasutak szolgálatában. És mégis a szemafor mellett is nap-nap után ismétlődnek a vasúti szerencsétlenségek. Igen, mert talán a szemafor nem áll a tökéleteség magaslátán, mert talán itt-ott nem egészen megbízható emberek kezelik. Ez az eset áll fönn a közszállítási szabályrendeletre nézve is. Még ez sem zárja ki a panama eshetőségét. Ennek kerítésén belül is kivirul néha a panama virága. Vannak bizottságok, más intézkedők és feleltesek, akiket most paragrafusokkal be lehet kormányozni a panamába, mint Klupathy neki szalaszja hang és fény segítségével a torpedót az ellenséges hajónak. Tehát még mindig szükség van arra, hogy tekintélyek mondják: nálunk tiszta a közélet, itt nincs panama. Mert a reflektor csak rávilágít a rothadó anyagra, megmutatja nekünk a fekélyeket, de nincs gyógyító hatása, mint a rádium-sugaraknak.

Nem is lehet. Mert ha a paragrafusreflektor beállítását elötte a piaci árak egyszerű megismerésével nem tudták magukat az intézőségek megvédelmezni, nincs a világon reflektor, amely a meg nem látás vagy a meglátni nem akarás sötétségének veszedelmeit elhárítani tudná.

Az ipartörvény revíziója. Azzal a levéllel, amelyet S z t e r é n y i József államtitkár az ipartestületek országos kongresszusához intézett, az ipartörvény revíziója új stádiumba lépett. Eddig az államtitkár által teremtett nagy ipari kódex tárgyalása és vitatása körül folytak a csatározások, melyek sorompóba szölitették a kis és nagyipar, a szervezett és nem szervezett munkások ereit, a szociológusokát, a jogászokat és az érdekeltség még szélesebb és távolabbi rétegeit. Nem szenved kétséget, hogy valamennyi ol-

dárlól erősen ostromolták az új erődítési terveket és az építő nem tehetett egyebet, mint hogy engedjen az ostromlóknak. Visszavonta tehát az egész bástyát és csak a felvonó hidat hagyta meg, mely a régi állapotból az újba átvezetni lesz hivatva. Más szóval, az előtűnk fekvő tervezet gyökeres átalakuláson fog keresztül menni, alaposan lesoványodik, mielőtt új formájában ismét megjelenjen a magyar glóbuszon.

Szterényi József mindenesetre nagyot és szépet akart. Nemcsak régi panaszokat akart javítani, hanem újat is akart teremteni, hogy a szociális törvényhozás terein megelőzje az egész művelt külföldet. És ha javaslatainak úgynevezett szociális részei például valamely nagy iparállamban jelennek meg, bizonyára több méltánnyal és elismeréssel fogadják ezeket, mint nálunk, ahol a gyáripari és munkásviszonyok még nem eléggé kiforrottak.

Marad tehát a régi keret, újabb javításokkal, kiegészítésekkel, toldással, foltozással. A képzést egy kissé jobban kell megrendszabályozni, az iparoktatást fejleszteni, az ipartestületeket javítani, általánosítani. Röviden: az új ipartörvény majdnem kizárólag a magyar kézműipar javára és érdekeinek hathatósabb védelmére fog szorítkozni, ami nem is baj, nem is hiba, mert ezek az érdekek egy negyedszázad óta tartó heves ostromban könyörögnék figyelembevételért. És az új törvény teljesíti hivatását, a kisipari termelés tökéletesítése és a kisipari szervezet javítása által védelmet nyújt egyrészt a kontárok és a tisztességtelen verseny ellen, másrészt ezek révén a fogyasztó közönség érdekeit is megvédelmezi.

Szociális terein még nagy a forrongás. A munkások csak most kezdenek szervezkedni. Küzdjék ki előbb az első harcot, élcsitkék a fegyvereket, gyarapítsák hatalmi eszközeiket és aztán jöjjen segítségükre a törvényhozás, mely könnyebben fog boldogulni, ha már gyakorlati tapasztalatokra alapítja közhasznú intézkedéseit.

E szempontból tehát öröndetes az e téren beállott és főntebb jelzett fordulat. Most még nem korszakot alkotó szociális munkára van szükségünk, hanem első sorban a kisipar rég mutogatott és itt-ott elmergesedett sebeinek az orvoslására. Ezt a munkát gyorsítani kell, a másikat pedig érlelni, mert ennek csak érett megfontolás után lehet sorát ejteni.

A munkás-közvetítés.

A kivándorlási bajok, a munkáspénztáraknál előforduló panaszok és kellemetlenségek és ezenkívül is ezernyi körülmény, megint aktuális teszi a munkáskérdést, mely fájdalom, Magyarországon most szakadatlanul aktuális.

Az állam gondoskodik a munkásról. Törvényeket alkotott, melyekkel biztosítja a munkát arról, hogy befejezése idején segítségével részesüljön; a másik törvényben gondoskodik arról, hogy ha a munkást baleset éri, e miatt kárpótlásban részesüljön; a harmadik törvény halálesetre nyújt a munkás-családnak jelentékeny biztosított tőkét; az egészségügyi és iparrendészeti intézmények egész serege őrökdi a munkás jogai, a munkás sorsa fölött, — csak éppen arról nincs gondoskodás, hogy: ha a munkás dolgozni akar, de munkahiány miatt foglalkozáshoz nem juthat, kereset nélkül marad, — hogy ilyenkor mi történjék a munkással.

Mint hogy erről kellőképpen gondoskodni nem lehetett, minden törvényhozási gon-

doskodás megronlott, mert összeműl az összes törvényes intézkedés eredménye, ha a munkás kereset nélkül marad. A kereset nélkül álló munkás nem fizethet betegsegélyezési díjat, nem fizethet biztosítási díjat és ha hosszabb ideig munka nélkül marad, — nemcsak nyomorogni és éhezni kénytelen, hanem a különböző biztosításoknál szerzett jogait is elveszíti.

Ez az oka annak, hogy a munkásszervezetek mindig jobban és jobban erősödnek, mert ezek a szervezetek a foglalkozásnélküliség esetére nyújtanak biztosítást. A munkás, míg alkalmazásban van, fizetésének egy igen jelentékeny részét azért adja át szívesen a szervezetnek, mert tudja, hogy a szervezet őt támogatni fogja, mikor foglalkozás nélkül marad.

Ezt a jogot a szervezet igen szigorúan ki is szákmányolja, — mert megáhozá láncolja vele a munkást. Ha a szervezetnek céljai vannak, ezen célok szolgálatára azaz kényeszeríti tagjait, hogy: ha a szolidaritást tölem megtagadod, megemissimem nálam szerzett jogaidat.

Kétségtelenül ez a körülmény készítette az államot és munkaadókat is arra, hogy a hatóság munkásközvetítésről gondoskodjék. A munkásközvetítés tényleg a leghelyesebb és legtermészetesebb ellenfele a szervezeti támadásoknak, mert mikor az állam gondoskodik a munkás sorsáról, azt a generális elvvel kell szem előtt tartania, hogy: ne legyen senki az állam területén, aki ha dolgozni akar, foglalkozás nélkül nyomorogni legyen kénytelen. A korhelyekről, a dolgotörőkről gondoskodni nem kell; de a komoly, becsületes törekvő munkást éppen a legkégyetlenebb helyzetében elhagyni nem volna szabad.

Fájdalom, a munkásközvetítés még nagyon is kezdetleges, éppenséggel nem tökéletes és nem alkalmas arra, hogy a munkásokban bizalmat keltsen. Szerencsére a szakszervezetek gondoskodási rendszere is hiányos. Hiszen a szakszervezeteknek ily irányú működése annyiból áll csupán, hogy: mikor a munkás foglalkozás nélkül marad, akkor bizonyos ideig, — talán hat hétig pénzbeli segélyben részesül, hogy azalatt módjában álljon magának foglalkozást keresni. Ez a hat hét kis idő, de minden komoly munkásnak elég arra, hogy segíthessen magán. Aki ezen idő alatt foglalkozáshoz jutni nem tudott, — azt a szakszervezet is eljelti, tovább nem segízezi.

Tehát a szakszervezet ellen az a munkások kifogása és panasza, hogy egyrészt sokszor politikai célok miatt zaklatja és kényszeríti a tagokat, másrészt pedig az ő gondoskodása sem addig tart, míg a munkás foglalkozáshoz jut, hanem egy előre meghatározott ideig, mely sokszor nem is elég arra, hogy a munka nélkül maradt munkás új foglalkozáshoz jusson.

Világos, hogyha az állam a szakszervezeteknek ezt a gondoskodását magához váltja, a gondoskodást sokkal kimerítőbben és a munkásra néve előnyösebb, kedvezőbb módon tudná gyakorolni. Az a hatalom, mely az ily irányú gondoskodással a szakszervezetek kezére jutott, egyébként is igen veszedelmesen döngött az állam falait és minden állampolgár érdeke, hogy ez a szociális hatalom megbízható kezekben legyen.

A munkás még ma azt hiszi, hogy a szakszervezet nemcsak ezen gondoskodó kötelességek teljesítésével teszi neki szolgálatot hanem azal is, hogy az egyes foglalkozások munkadíjszabályait a munkások előnyére megváltoztatni tudja. Ez a vélemény azonban csak igen rövid ideig tarthatja már fenn magát, mert a sztrájkmozgalmakban is az volt a munkások tapasztalata, hogy a szakszervezetek beavatkozása igen sok keserűséget, sőt katasztrófát okozott s az ilyesmi elkerülhetetlen, ha háború van, de a békes munkai idején szükségtelen, fölösleges.

Az államnak tehát igen sürős feladata most már, hogy a munkásközvetítés intézményét tökéletesítse és ha lehetséges, váltsa valóra azt a generális elvet, hogy: ne legyen senki az állam területén, aki, ha dolgozni akar, foglalkozás nélkül nyomorogni legyen

kénytelen. Ezt az elvet megvalósítani azonban komoly és súlyos feladat, ami rövid idő alatt bizony nem teljesíthető tökéletesen; de intézmények szervezhetők, melyeknek fontos tökéletesítésével által egészen az ideális célig lehet eljutni.

Véleményünk szerint ennek a célnak a legelső fundamentuma volna egy jól megkonstruált pontos munkás nyilvántartás, mely a ki-és beépések és a lakhelyváltozások tekintetében minden egyes munkásról, bármely pillanatban hitelt érdemlő fölvilágosítást adna. Az ily nyilvántartás, mely véleményünk szerint a munkások vagy munkaadók megterhelése nélkül, sőt az állam-költségekvetés megterhelése nélkül létesíthető, alkalmat nyújtana minden időben arra, hogy olyan munkásintézmények létesíttessenek, melyek a nemzet közgazdasági életének minden tényezőjére egyformán gazdag előnyöket biztosítanának. Alkalmat nyújtana arra, hogy azt a veszedelmes szociális hatalmat, mely fölött ma a szakszervezetek uralkodnak, az állam magához váltsa és éppen a munkás társadalommal értesse meg, hogy az állam nem ellensége a munkásnak, hogy az állam értékelni tudja az emberi munkaerő becsét.

A munkásnyilvántartás, ha pontos, ha tökéletes, olyan szerve a munkásproblémának mint az emberi organizmus utótere, melyről mindig meg lehet állapítani, hogy van-e láz, vagy izgalom a szervezetben és hogyha baj van, hol és miképpen kell azt gyógyítani.

Üjdonságok.

Szentes, 1908. december 3.

— Petrovics Soma ünneplése. Szép, meleg, bensőséges színezetű volt az ünneplés, melyet f. hó 1-én a helybeli evangélikus egyház, érdemes lelkipásztorának, Petrovics Soma főesperesnek hódolt abból az alkalomból, hogy most töltötte be 40 éves papsága és 25 éves szentesi lelkészkedés idejét. Melegg és bensőséges tette az egyház ünnepét, hogy abban egyfelől a csanád-ecsongrádi esperesség vezető fériái, másrésztől Szentes városnak újszólóval egész társadalmi osztozott, úgy — hogy szinte lerombolva látszóttak az emberek társadalmi és felekezeti rétegekbe osztó korlátok és olybá tűnt föl, mihétha egy nagy embercsalád ünneplné a maga — hallgatagon elismert fejét, vezetőjét. Az ünneplés f. hó 1-én a reggeli órákban kezdődött azzal, hogy a jubiléum esperes lelkésznel előbb egyháznak presbitériuma, majd az evangélikus nőegylet — melyet ő hívott életre — tisztelt; az előbbi egy 500 koronás takarékpénztári betétkönyvet nyújtott át az ünnepelnek, jó kívánságai mellett azzal, hogy a fölött, annak Petrovics alapítványi rendeltetése fölött tetszése szerint intézkedjék. Mert így kívánta ezt az ünneplés lelkész maga, aki elzárkózott az elől, hogy neki jubileumára ajándékot vegyenek, — úgy, hogy hívei ezt a szép és nemes módját választották azt érdemei elismerésének, míg az evang. nőegylet vezetősége az ünneplés nevének gyönyörű virágcsokorral kedveskedett, magának az ünnepelnek, jókívánságával együtt egy gyönyörű mivű arany tollat nyújtva át. A tisztelgők jó kívánságait Petrovics Soma szinte könnyéig meghatva köszönte meg, ígéretet téve a nőegyletnek, hogy — bár életében költeményeit kiadni nem szándékozik — azok kézirátát a nőegylet-re hagyja kiadás és értékesítés végett. — A nagyobbabbaság, lélekemelő ünnep ezután folyt le, az evangélikus új templomban, délelőtt 11 órakor tartott díszkönyvadás keretében. A templomot szüntült megföltötte az alkalomra a közönség. Ott voltak képviselők:

az egyházak küldöttségei papjaikkal, a megyei tisztikar élén Cicatricis Lajos dr. alispánnal, a városi tisztviselők, élükön Mátéffy Ferenc dr. polgármesterrel, a nőegyletek stb. Öt volt továbbá a csanád-csongrádi esperesség világi elnöke: Hász Antal nagybirtokos és számos papja. A diszközgyűlést Mojzsik Lajos egyházi főgondnok nyitotta meg, tömören vázolta a nap jelentőségét. Indítványára a közgyűlés küldöttséget menesztett az ünnepekért, akik mikor a közgyűlésen megjelent, lelkes élénzéssel fogadták s akit előbb az egyház nevében Mojzsik Lajos főgondnok, majd az esperesi kerület nevében Hász Antal esperességi főgondnok, lelkészársági nevében Thomay József szegedi lelkész, Szentcsanak városi közönsége nevében pedig Mátéffy Ferenc dr. polgármester üdvözölték bensőséges, szép beszédekkel, melyekre Petrovics Soma eszmegazdag, költői szárnyalású beszéddel együtt felelt, elhárítván magától szerényen az érdem elismeréséül neki nyújtott koszorúkat. Végül Molecz Lajos dr. a diszközgyűlés által de- szignált jegyző indítványozta, hogy az elhangzott szép beszédek szövegét vegyék be a gyűlés jegyzőkönyvébe, — amit egyhangú lelkesedéssel fogadtak el és ezzel — a Hímnusz elnökével a magasztos szép ünnep ez a része lezárult. Este a színházteremben fényes társasvacsorára gyűltek össze Petrovics Soma tisztviselő, vagy 200-an nők és férfiak, hogy a fehér asztalnál is az ő érdemeinek hódoljanak. A hajnalig tartott kedélyes, felszelen lakomán az első pohárköszöntőt Hász Antal mondta a királyra s a résztvevők ezt állta halgatták végig. Ezután Saguy János méltata szép beszédben az ünnepeknek papi érdemeit és érdemeit, amire Petrovics Soma lendületes szép beszéddel felelt, mire Cicatricis Lajos alispán mint a megye és város közeleti férfit, Bánfalvi Lajos mint író és költő, Draskóczy Ede, mint paptársát köszöntötték fel a jubilánst. Kinek felszólására Futó Zoltán mondott szellemes tosztat, a sorban mint harmadik, Hász Antal mint esperességi világi elnök az esperesi kerület üdvözletét tolmácsolta. Friedmann Gyula főrabbi az izraelita egyház nevében mondott, lelkes tapsal fogadott, magas szárnyalású felköszöntőt s a katholicus egyház jelen volt kaplányja, végül Szekuliczi Teofil görög-keleti lelkész üdvözölték toszttal a jubilánst, aki még Hász Antalra, mint elnöktársára, ez viszont Cicatricis Lajos dr. alispánra üritette poharát. Ez után asztalbotán következett, utána pedig a fiatalok táncra perdtül és hajnalig együtt volt a társaság, kedélyes, családias jellegű vidám mulatozásban.

— **A gazdasági cseléd-törvényről.** A gazdasági cseléd-törvény ez év november 1-én életbe lépett. A földművelésügyi miniszter azért választotta a törvény életbeléptetésére ezt a terminust, mert a legtöbb helyen ilyenkor kők a munkaszervezők a következő esztendőre. A miniszter külön is felhívta az illetékes hatóságokat arra, hogy a gazdasági munkásokat az új cseléd-törvény életbeléptetésére külön is figyelmeztessék, mert az új törvény szerint minden munkásnak cseléd-könyvet kell váltania és november elsejétől senki sem fogadhat fel gazdasági munkára olyan egyént, akinek cseléd-könyve nincsen. A könyvet a gazdasági cseléd attól a községi előjáróságtól kapja, ahol legutóbb egy évig lakott.

— **Vér a korcsma előtt.** Akkor történt az eset, amikor még nem öltötte magára a császár ruháját Ujszászi Mátás csongrádi legény: a mult év november 27-én. Ujszászi több legénytársával betért egy korcsmába italozni. Muzsikaszó és poharak ürítgetése mellett nagyban emelkedett a hangulat. A legényeknek nótás kedvük kerekedett, daloltak kacagtak. Majd aztán elzáva eljutottak oda, amikor már — a költő szerint — sirva vigad a magyar. A legények elkomorodtak és Ujszászi nagy vitába keveredett egy Ujvári nevi, atléta természetű emberrel, aki szavainak súlyos pofonokkal adott nagyobb nyomatókat. A pofonoktól, persze, Ujszászi kaptak, aki gyengébb legény volt ellentelénél s ahogy elcsattantak a nyaklevesek, erend lett a korcsma. Ujszászi Mátás, mint megvert elenség visszahúzódt, készen arra, hogy bosszút áll a szenvedett sértésért. Nem ment messze; meghúzódt a korcsma mellett és nyitott bicskával várta ellenfele kijövetelét. Ujvári aztán tanórgó léptekkel hagyta el a korcsmát, amikor Ujszászi mögé lopódzott és késével nyakon szúrta. A szurakövetkeztében Ujvári sokáig lebegett élet-halál között, de aztán felépült. Ujszászi közben felvette az angyalbört és vagán át egy szegedi kaszárnyában. A f. hó 1-én is uniformisban állott a szegedi esküdtörvényszék elé be is vallotta, hogy Ujvárit megszurta, — úgy mond — nem éri magát bűnösnek, mert ő jogos önvédelemből eselekedett, miután ellenfele sokkal erősebb nála és félnie kellett, hogy a verkedésben megöli. A tanúvallomásokból azonban kitudt, hogy önvédelemlől szó sem lehetett és hogy csak a bosszú adta Ujszászi kezébe a kést. Az esküdtek ki is mondták rá a bűnös és ezen az alapon a bíróság egy évi börtönre ítélte el, amiben a legény meg is nyugodott.

— **Molnár Jenő afférje.** Városunk országgyűlési képviselőjének, Molnár Jenőnek a napokban afférje támadt a t. Házban. A kereskedelmi tárca jövő évi költségvetését tárgyalták a Házban s Buzsák Barna képviselő a kivándorlásról beszélt vidáman, mikor Molnár Jenő felszólt az elnökhöz, hogy mire való a házzsabályok, ha belügyi kérdésről is lehet beszélni a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalásakor. Nagy Emil szolnoki képviselő, aki előadói tisztet töltötte éppen be, leszólt erre Molnár Jenőre; s picli — Molnár Jenő ezért Nagy György és Thovoczka y Viktor báró képviselők által provokáltatta Nagy Emil, aki Zlinszky István és Kubik Gyulát nevezte meg segédei gyanánt. A segédek összeültek nyomban és a tárgyalás kezdetén Nagy Emil megbízottai kijelentették, hogy felüknek nem volt sértő szándéka, egyszerű vicce volt a szólása. Molnár Jenő segédei ezt tudomásul vették és az affér ezzel békés elntézést nyert.

— **Tíz korona miatt — emberhalál.** Megirtuk annak idején mi is, hogy Reháki Mihály kisteleki béres ez év szeptember 6-án hajnalban vasvillával agyonverte Veres Pált. Reháki ezért a napokban állt a szegedi esküdtörvényszék előtt, szándékos emberölés bűntettével vádolva. A tárgyalás során a vádlott béres elmondta az esetet úgy, ahogy történt. Ő tartozott Veres Pálnak tíz koronával. Akkor hajnalban megjelent nála Veres és gazdaember létere követelte rajta a pénzt. Azt felelte erre, hogy most nem fizethet, mert nincs miből, várjon meg fogja adni a pénzt. Veres ekkor káromkodva

kapott föl egy botot, hogy őt megüsse. O azonban félreugrott és ugyanekkor az éppen kezében volt vasvillával, önvédelemből a fejére csapott Veresnek, aki egy óra múlva a szenvedett sérülésbe belehalt. Az esküdtörvényszék a jogos önvédelmet megállapította és Rehákiot nem bűnösnek mondomta ki, mire a bíróság is fölmentette. Az ítélet jogerős.

— **Felolvasás.** Az izraelita egyház kebelében alkult felolvasó bizottság a legközelebbi felolvasását f. hó 6-án, vasárnap délután fél 6 órakor tartja, az izraelita iskola nagyertermében. A felolvasáson ezúttal közreműködők: Gönczi Ede főgimnáziumi tanár, továbbá Török János és Gál Aladár lesznek.

— **Háborús kaszárnyadatok.** Ferenc József még nem üzent háborút se szerbnek, se cernagorcnak, se töröknek, — a baka máris benne van a puskaropogásban és nótáit csinál a háborúról. Alföldi, meg túl a dunai bakák nagyban éneklék már a kaszárnyában, hogy aszongya:

Kapitány úr aszondta a kaplárnak:
Maradj vissza, édes fiam, zupásnak.
Dupla lénung lesz a krizdzisznak ára,
Masirozhatsz szerbia hatarra!

Kapitány úr, köszönöm a jóságát,
Adja másnak császár dupla lénungját.
Nem kell nekem rác menyecske instalóm.
Van énnekem odahaza gyönyörü szép virágom.

Vagy itt a másik humoros kaszárnyánótá, legfrissebb hajtása a bakapóézisnak:

Nem elég, pajas, abfírolni,
Elnék Belegrádba,
Oda köll most a magyar vér,
Aki nagyon drága,
Beütött az annekszió
Nyakunkon a rácsóg.
Jón a Befél, — szerbusz babám,
Oda a barátság.

Mint ezekből látható, hiába tiljia a reglama a politizálást, a baka azért mégis beletti az orrát a diplomácia dolgába, hogy könnyítsen egyet a szive keserűségén.

— **A ref. kör teás estélye.** A f. hó 5-ikén, szombaton este tartandó teás estély műsorát a rendezőség már egybeállapította. E szerint az estélyen felolvasást tart, vetített képekkel Rác Győző főgym. tanár, monológot ad elő Benczós Irénke és cimbalmozik Kovács Erzsike. Abból az élénk érdeklődésből, — melylyel a ref. kör ezen vállalkozását kísérik, beigazolást nyer az, miszerint a ref. kör teasestélyei a szórakozni szerető s a társadalmi érintkezést kedvelő közönség körében visszhangra találtak s eddig hiányzó kellemes összejövetelek a tea estélyek révén mind gyakoribbak lesznek. Az estélyekre nézve szóló meghívók nem fognak kiadni hanem az estély ideje s programja esetről-esetre lapunkban lesz közzéve. A szombati estély kezdete fél 9 órakor. Belépődíj 1 korona.

— **Baleset a szentesi pályaudvaron.** Csak szerencsés véletlennek köszönheti Wimmer Béla midszenti takarékpénztári főkönyvelő, hogy a napokban a szentesi vasútállomáson nagyobb baj nem érte. Wimmer Béla ugyanis november 22-én Csongrádól Midszentre utazott haza az esti motorossal. A szentesi állomáshoz befutva, a motoros nem az állomásépület közelében állott meg, — hanem, mert valószínűleg a szűk területen másképpen nem lehetett rendezkedni, levitte utasait egészen a gépházig, ahol koromszobában kellett kiszállaniuk és kézzel-lábbal tapogatózva, keresniük a kijáróhoz vivő utat. Wimmer Béla, aki szintén a kijáró, illetve az állomásépület felé igyekezett, hogy a nagy sötétben botorkált, — egyik lába a váltóba szorult s ő maga végigvágódva a síneken, a váltó nyelvére zuhant, mely féltényeről levitte a bört. Csak a többi utas állt segítve, volt képes veszélyes helyzetéből kiszabadulni és a vasúti vendéglőig eljutni, ahol úgy, ahogy ki-mosták és bekötötték sejt, hogy hazazónáshatott. A motorok állomásunkon csaknem mindig ilyen távol állanak meg, befutásukkor,

pályahátzól, mert a szűk terület más elrendezkedést nem enged. Ez azonban magában még nem volna olyan nagy baj, ha legalább a pályaudvar kellő kivilágításáról gondoskodás történéne. Hiszen a pályaudvarnak villamos lámpákkal való megvilágítása rég elhatározott, felsőbb hatóságilag is jóváhagyott dolog, — csodálatos, hogy ennek dacára még mindig vak sötétség borítja, a 3—4 pislogó petróleum-lámpa mellett jőformán egész pályaudvarunkat, a mely pedig szűk volta és egymást össze-vissza keresztező sínvonalainak elhelyezése folytán a nélkülül is eléggé életveszélyes. Miért nem csinálni meg azt a villamvilágítási berendezkedést és miért kell azzal addig várni, míg az elmondottnál súlyosabb baleset nem követel ott esetleg emberéletben is áldozatot?

— Egy hordó sőr. A múlt év nyarán búcsu volt Csongradon. A búcsúra Antal Mihály is beballagott a tanyáról az ismerőseivel. Aztán betértek a korcsmába és hatójuknak Antal egy hordó sört rendelt. Ittak. A szomszéd asztalnál Kaczi bá Imre és Deák Imre. Antal Mihály haragosai ültek s a mikor Antaléknak kihozták a kis hordó sört, Kaczi bá átszólta hozzájuk: — Nem röstelled, hatnak rendelni egy kis hordó sört? No, abból nem vicc, kicsit inni. — Antal Mihály erre odaugrott Kaczi bához és pofonvágtat háromszor. Kaczi bá és Deák erre fenyegetőzve távoztak. Este nyolckor útra cihelődött Antal Mihály, az ismerőseivel. Elhagyva a várost, a szőlők közt küssé elmaradt a társaitól, de vesztére, mert az utána leselkedő Kaczi bá és Deák hátban támadtak rá, a combjába, a lapockájába bicskat dőttek, a halántékára pedig úgy sújtott le valamelyikőjük, hogy koponyája a varratoknál szétnyílt s az ember pár pillanatra rá meghalt. Szándékos emberölés büntetvével vádolva állt ezért a napokban Kaczi bá Imre, meg Deák Imre a szegedi esküdtségi bíróság előtt, ahol azzal védekeztek, hogy önvédelemből támadtak Antal Mihályra, megszárták mind a ketten, de melyikőjük előbb, ezt nem tudják, mert részegesek voltak. A kihallgatott tanúk egyike sem látta az esetet, mert mire a tett helyére értek, Antal már halott volt. Azt különben mind elismerték, hogy a szurkalók legények részegesek voltak. Az esküdtek vétkecsnek mondták ki őket s a bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével ítélte fölöttük.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kíméljétek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és béibaj nélkül bújnak elő, fehérnek, erősek és egyenesek lesznek.

A gyermek szereti a

Scott-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni.

Az emulsiót, ha meg van savarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja. 10.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

— A soknevű tolvaj-asszony. Vercsi Bíró Vera szentesi öreg asszony olyan elcsétt alak, hogy a ki ránéz, csak szánalmat érez. És ezt a külsejét arra használta ki a vén asszony, hogy a jószívű embereket becsapja. Betegnek tetteve magát, járt koldulni házról-házra itthon is, másból is. Itt-ott elmesélte élete történetét, megszánták, éjjeli menedéket adtak neki, amit arra használt ki, hogy lopott mindent, ami kezéigébe esett és másnap odébb állt a lopott holmival. Sok helyen lopott így Vercsi Bíró Vera, de a napokban rajta vesztett, mert éppen akkor csipették nyakán, mikor a lopott batyuval el akart

illanni. A csendőrség beszállította aztán Szegedre, az ügyesség fogházába. Érdekes, hogy kihallgatása során alig tudták megállapítani az öregasszony nevét. Mert el volt már itélve Szabados Imréné, Szücs Imréné, Varga Mátýásné néven, a lipcai járásbírósg meg Szabó Rozál néven keresi, mert hat Bíró Vera meglapta a radnai búcsúsokat is. A veszedelmes asszonyt most bünyüge eldőléig fogva tartják.

Felolós szerkesztő: BANFALVI LAJOS.
Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« nyomda.

Házéladás.

A Horváth Gyula-útca 32 számú (Nyíry-féle) házam 250—250 négyszögöles 3 részre osztva, vagy esetleg egészben, — a báró Harucker-útca 14 számú (Hoffer-féle) házam pedig 2 részre osztva, vagy szintén egészben szabadkézből eladó.

Lövy Henrik.

„SZENTES és VIDÉKE“

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
KOSSUTH-ÚTCA (GÖRÖG-UDVAR)
ELŐFIZETÉSEK ÉLFOGAD — HIRDETÉSEKET
VALAMINT NYILTTERI KOZLEMENYEKET A LEGJUTÁNYOSABBAN SZAMIT FEL.

Menyegzői

ÉS

Báli meghívók, Fáncrendek

Diszokmányok

Könyvek, Folyóiratok,

Szalag-aranyozás

Diszmunkák több színnyomásban és

Gyászjelentések

Gyászszegélyű névjegyek

Izlésesen, olcsón és gyorsan készülnek.